

**اعلاميه اصول بين المللي نظارت بر انتخابات
و
روش اجراي نظارت بين المللي بر انتخابات**

منعقد شده در تاريخ 27 اکتبر 2005 در مقر اصلي سازمان ملل، نيويورک

سازمانهای تایید کننده

تا تاریخ 17 آوریل 2012

انجمن نمایندگان اسبق مجلس اروپا (FMA)	اتحادیه آفریقا*
مرکز بین المللی نظارت تحلیلی بر فرآیندهای انتخاباتی و سیاسی (ICAM)	بنیاد دموکراسی عرب (ADF)
موسسه بین المللی نظارت بر انتخابات (IEMI)	شیکه آسیایی انتخابات آزاد (ANFREL)*
مرکز تخصصی سیستمهای انتخاباتی (ICES)	موسسه مقامات انتخاباتی اروپای شرقی و مرکزی (ACEEEO)
بنیاد بین المللی سیستمهای انتخاباتی (IFES)*	انجمن نمایندگان اسبق مجلس کانادا (CAFP)
ایده بین الملل*	مرکز کارتر*
سازمان بین المللی غیر فرانسوی زبانان (OIF)	مرکز معاونت و ترویج انتخابات (CAPEL)*
اتحادیه بین المجالس (IPU)*	کمیته مناطق اتحادیه اروپا
موسسه بین المللی جمهوری خواهی (IRI)*	دبیرخانه رفاه عمومی*
موسسه ملی دموکراسی (NDI)*	کنگره محلی و منطقه ای مجلس مقامات اروپا
سازمان ایالات امریکا (OAS)*	مجلس هیات اروپایی دموکراسی قانونی (کمیسیون ونیز)*
سازمان امنیت و تعاون اروپا، اداره موسسات دموکراتیک و حقوق بشر	مجلس اتحادیه اروپا
(OSCE/ODIHR)*	دموکراسی بین الملل (DI)
انجمن مدیران انتخاباتی استرالیا، جزایر پاسیفیک و زلاندنو (PIANZEA)*	گزارش دموکراسی بین الملل (DRI)
انجمن جزایر پاسیفیک	جامعه اقتصادی ایالات غربی آفریقا (ECOWAS)
مجلس پان - آفریقایی	موسسه انتخاباتی دموکراسی پایدار در آفریقا (EISA)*
هیات مجلس شورای اروپا (PACE)*	سرویسهای بین المللی اصلاح انتخاباتی (ERIS)*
انجمن مجلس جامعه توسعه آفریقای جنوبی (SADC-PF)*	کمیسیون اروپا*
گروه بین المللی توسعه پایدار (SDGI)	سازمان اروپایی نظارت بر انتخابات (ENEMO)*
دبیرخانه سازمان ملل*	مجلس اروپا
انجمن نمایندگان اسبق کنگره ایالات متحده (USAFMC)*	

* تایید کنندگان اصلی اطلاعیه در مقر اصلی سازمان ملل در تاریخ 27 اکتبر 2005

امکان تایید این اطلاعیه و روش اجرای همراهِش، توسط سازمانهای غیر دولتی و یا بین دولتی دیگر همچنان فراهم است. تاییدیه ها با توسط معاونت انتخاباتی سازمان ملل ثبت شوند.

اعلامیه اصول نظارت بین المللی بر انتخابات

27 اکتبر 2005

انتخابات دموکراتیک واقعی، بیان کننده حاکمیت مشروع واقعی است و از حقوق اولیه شهروندان یک کشور محسوب میشوند. انتخابات آزاد تجلی آزاد اراده ای است که اساس مشروعیت قانونی یک حکومت را شکل میدهد. حق رای شهروندان و انتخاب شدن برای دوره ای خاص توسط انتخابات آزاد، جزو حقوق شناخته شده بشر است. انتخابات دموکراتیک واقعی، نقش ایجاد تعادل بین قدرتهای مختلف در کشور را بازی میکند که نتیجه آن تضمین ثبات و آرامش در مملکت است. جایی که دولتها مشروعیتشان را از طریق انتخابات آزاد بدست آورند، مجال تقابلات غیر دموکراتیک کمتر میشود.

انتخابات آزاد، پیش شرط دول دموکراتیک است. چراکه انتخابات آزاد، نقش واسطی را دارند که مردم یک کشور از طریق آن و بر اساس قانون، خواسته های خود مبنی بر اینکه چه کسی اجازه رهبری دولت مورد نظر مردم را بر اساس عقیده و معیار آنها را دارد، بیان میکنند. دستیابی به انتخابات آزاد، قسمتی از فرآیند مهمتر بنیانگذاری دولت دموکراتیک است. بنابر این در عین حال که همه فرآیندهای انتخابات باید منعکس کننده اصول جهانی انتخابات آزاد باشند، هیچ انتخاباتی نمیتواند خود را جدا از جو سیاسی، فرهنگی و تاریخی ای که در آن اتفاق میافتد بداند.

انتخابات آزاد، بدون دستیابی به برخی اصول دیگر حقوق بشر میسر نیست. مبانی اولیه آزادی از طریق پایه های بنیادین فارق از تبعیض نژاد، رنگ، جنسیت، زبان، مذهب، عقاید سیاسی، اصل و نصب ملی یا اجتماعی، اموال و داراییها، موقعیت تولد، معلولیت و بدور از محدودیتهای مستبدانه تعریف میشوند. دستیابی به این فاکتورها و دیگر مبانی حقوق بشر و آزادی در ابعاد بزرگتر، بدون حمایت قانون میسر نیست. این احکام توسط قوانین حقوق بشر و دیگر نهادهای بین المللی و اسناد ارگانهای بین دولتی متعدد تایید شده اند. با توجه به همه این تفاسیر، دستیابی به انتخابات آزاد دموکراتیک، دغدغه اصلی نهادهای بین المللی شده است. همانطور که دیگر موسسات ملی، رقیبهای سیاسی، شهروندان و نهادهای مدنی به این مهم واقف هستند.

نظارت بین المللی بر انتخابات، نشان دهنده علاقه جوامع بین المللی در رسیدن به هدف انتخابات آزادی است. چنین انتخاباتی، رکن اصلی توسعه دموکراتیک با احترام به قوانین حقوق بشر و نهادینه شدن قانون شمرده میشود. نظارت بین المللی بر انتخابات، با تمرکز بر حقوق شهروندی و سیاسی، بخش عمده ای از نظارت بین المللی بر اجرای صحیح قوانین حقوق بشر را تشکیل میدهد. این نظارت باید با نهایت بیطرفی و رعایت انصاف اجرا شود و میبایست عاری از هرگونه ملاحظات دوجانبه یا چند جانبه که بیطرفی را تحت تاثیر قرار میدهد باشد. این نظارتها، فرآیندهای انتخاباتی را با اصول بین

المللي انتخابات آزاد و قوانين داخلي مطابقت ميدهد. در عين حال حق تعيين اعتبار و حقانيت انتخابات را به مردم كشوري كه انتخابات را برگزار ميکند ميدهد.

نظارت بين المللي بر انتخابات، با جلوگیری از تقلب و ارائه پيشنهادهای، توانايي بالا بردن سطح سلامت و یکپارچگي انتخابات را دارد. همچنين نظارت بين المللي، ميتواند اعتماد به نفس جامعه را بالا برده و با تضمين سلامت انتخابات، سطح مشارکت را ارتقا ببخشد و احتمال بروز اختاتفات انتخاباتي را کاهش دهد. همچنين سازمانهاي بين المللي ناظر انتخابات با به اشتراك گذاشتن تجربيات و دانش خود از انتخابات مختلف، ميتوانند سطح دانش جهاني را نسبت به انتخابات آزاد دموکراتيک بالا ببرند.

نظارت بين المللي بر انتخابات در اکثر نقاط جهان پذيرفته شده است و نقش مهمي در دقت و انصاف انتخابات گوناگون بازي ميکند. انتخابات آزاد دقيق و منصفانه، نياز به استفاده از ابزارها و روشهاي نوين و موثق دارد. چنين انتخاباتي همکاري مسئولين و نهادهای داخلي کشور برگزار کننده انتخابات، رقباي انتخاباتي (طرفهاي سياسي، کاندیداها و هواداران آنها)، نهادهای نظارتي داخلي، و ديگر ارگانهاي نظارت بين المللي بر انتخابات را ميطلبد.

نهادهای بين دولتي و سازمانهاي غير دولتي بين المللي كه اين اعلاميه و روش اجراي همراه آن را تاييد کرده اند، در مورد فاکتورهاي زير با يکديگر هم پيمان و هم عقیده هستند:

- 1 انتخابات آزاد نمادي از حق حاکميتي است كه مردم يك کشور دارند، تجلي آزادي اي مردمی كه اراده شان اصول اوليه اقتدار و مشروعيت دولت را تعيين ميکند. حق انتخاب کردن و انتخاب شدن ها طي انتخابات آزاد دوره اي، جزو حقوق شناخته شده جهاني بشر است. انتخابات آزاد دموکراتيک، پایه آرامش و ثبات در کشورهاست و تضميني براي دولتهای دموکراتيک به شمار ميرود.
- 2 بنا بر اعلاميه جهاني حقوق بشر، پيمان بين المللي حقوق مدني و سياسي و ديگر نهادهای بين المللي، هر ف ردي حق دارد و بايد اين امکان برايش فراهم شود كه در امور ملي و دولتي کشور خود فارق از هرگونه تبعيض منع شده توسط نهادهای حقوق بشري و بدور از هرگونه محدوديت بي دليل، مشارکت داشته باشد. اين مهم ميتواند از طريق مشارکت در همه پرسی ها، حمايت از گروه سياسي مطلوب خود، يا نمايندگان انتخاب شده در انتخاباتي آزاد، و يا به طرق ديگر شکل گيرد.
- 3 مشروعيت حکومت هر كشوري را مردم آن کشور تعيين ميکنند. عزم و اراده اين مردم بايد در انتخابات آزاد دوره اي مشخص گردد كه تضمين کننده حق راي دادن بصورت آزاد و انتخاب شدن در فضاى برابر و منصفانه از طريق انتخاباتي محفوظ و يا روش انتخاباتي مشابهي است. نتيجه چنين انتخاباتي بايد به دقت شمرده شده، اعلام شود و توسط ديگران محترم شمرده شود. در نتيجه آزاديها و حقوق، فرآيندها، قوانين و ساز و کارهاي متعددي براي يك انتخابات آزاد نياز است.

4 نظارت بین المللی بر انتخابات شامل تعریف زیر میشود: جمع آوری اصولی و جامع و دقیق اطلاعات مربوط به قوانین، فرآیندها و ساز و کارهای مرتبط با اداره کردن انتخابات و فاکتورهای انتخاباتی مرتبط دیگر؛ تحلیل بی طرفانه و حرفه ای این اطلاعات؛ ترسیم برآیند فرآیندهای انتخابات براساس عالی ترین دقت در پردازش داده ها و رعایت اصل بی طرفی. نهاد نظارت بین المللی در صورت امکان باید راهکارهایی را در جهت ارتقای سطح انتخابات و بالا بردن اثر و یکپارچگی آن ارائه و پیشنهاد دهد. این پیشنهادات نباید بصورت اقدامات مداخله گرایانه و مزاحم انجام گیرند. اهداف نظارت بین المللی بر انتخابات شامل موارد زیر است: تلاشهای سازمان یافته نهادها و سازمانهای بین دولتی و غیر دولتی در جهت هدایت نظارت بین المللی بر انتخابات.

5 نهاد نظارت بین المللی بر انتخابات، فرآیندهای قبل از انتخابات، روز انتخابات و پس از انتخابات را براساس نظارت طولانی مدت و جامع و با بکارگیری روشهای مختلف تحلیل و ارزیابی میکند. به عنوان بخشی از این اقدامات، گروههای متخصص نظارتی، ممکن است فرآیندها و یا موارد خاص قبل یا بعد از انتخابات را بررسی و امتحان کنند. (مواردی نظیر تحدید حدود مناطق انتخاباتی، ثبت نام رای دهندگان، نحوه استفاده از فناوری های انتخاباتی و کارآمدی روالهای دادخواهی و شکایت). گروههای متخصص نظارتی مستقل نیز ممکن است بکار گرفته شوند. این گروهها باید به عموم اعلام کنند که فعالیتهای آنها و نتیجه گیریهایشان در چه حوزه ای محدود میشود و در فرآیند کلی انتخابات تاثیر کلی نخواهند گذاشت. تمامی نهادهای نظارتی باید تمام تلاش خود را در جهت برگزاری صحیح انتخابات در روز مقرر انجام دهند و مساله نظارت را در درجه اول اهمیت قرار ندهند. نظارت بین المللی بر انتخابات، شرایط مرتبط با حق رای و حق انتخاب شدن را بررسی میکند. از جمله این شرایط، تبعیض های جنسیتی، قومی، نژادی، زبان، مذهب، مناسب ملی یا اجتماعی، محل تولد، داراییها و یا ناتوانی های جسمی است. یافته های نهادهای نظارت بین المللی بر انتخابات، برای همه افراد علاقه مند به انتخابات، از جمله طرفین شرکت کننده، مرجع مشترکی بر اساس واقعیت فراهم میکند. این مرجع مخصوصا در مورد انتخابات با شک و شبهه، میتواند در جهت تسکین و بازگرداندن آرامش بسیار مفید واقع شود.

6 نهاد نظارت بین المللی بر انتخابات، در راستای منافع مردم کشور برگزار کننده انتخابات و همچنین منافع جامعه جهانی شکل گرفته است. این نهاد فارق از نتیجه انتخابات، مجموعه ای فرآیند محور است که تنها نگرانی اش ارائه گزارش صحیح، دقیق و شفاف مراحل انتخابات در زمان معین است. هیچ شخصی اجازه عضویت در نهاد نظارت بین المللی بر انتخابات را ندارد مگر اینکه بی طرفی آن فرد نسبت به مسائل سیاسی، اقتصادی یا دلبستگیهای مربوط به انتخابات که میتواند در بی طرفی و دقت انتخابات تاثیرگذار باشد، محرز شده باشد. این مهم باید بوسیله استخدام بلند مدت ناظران محقق شود. در این زمان، هر دوره انتخاباتی، چالشهای بی طرفی و استقلال خود را میطلبد. نهادهای نظارت بین المللی بر انتخابات، اجازه اخذ کمکهای مالی از طرف دولت کشور برگزار کننده انتخابات را ندارند. چرا که این امر مسبب بالا رفتن تضاد در منافع طرفین و کم شدن اطمینان نسبت به گزارشهای ارائه شده

توسط این هیات خواهد شد. هیاتهای نظارت بین المللی بر انتخابات، باید آماده باشند که منابع یافته های خود را در صورت نیاز ارائه دهند.

7 از نهادهای نظارت بین المللی بر انتخابات، انتظار می رود بیانیه های دقیق، منظم و بی طرفانه خود را که شامل یافته ها، نتیجه گیریها و پیشنهادهایی است که میتواند در دوره های بعدی کیفیت انتخابات را بالا ببرد، در اختیار عموم (از جمله مقامات مسئول انتخابات و دیگر مراجع ملی) قرار دهند. هیات ها باید حضور، هدف، ترکیب نیروهای انسانی و مدت زمان حضور خود را در کشور برگزار کننده انتخابات به اطلاع عموم برسانند. هنگام و پس از اتمام انتخابات، گزارشهای دوره ای ارائه دهند، نتیجه مقدماتی انتخابات را بر اساس یافته های خود اعلام کنند و گزارش نهایی بر اساس اتفاقات رخ داده در جریان انتخابات ارائه دهند. نهادهای نظارت بین المللی بر انتخابات میتوانند با معترضین یا دلواپسان جریان انتخابات در کشور، جلسات خصوصی ترتیب دهند تا آنها را از یافته ها، نتیجه گیریها و پیشنهادهای خود مطلع کنند. همچنین نهادهای نظارت بین المللی بر انتخابات میتوانند گزارش خود را به سازمان های بین دولتی یا بین المللی مربوطه ارائه دهند.

8 سازمانهای تایید کننده این اعلامیه و روش اجرای همراه آن، متعهد میشوند که در راستای پیشبرد اهداف اجرای انتخابات آزاد و نظارت بین المللی بر آن، با هم همکاری کنند. به عنوان مثال این نظارت ها ممکن است توسط نمونه های زیر اعمال شوند: هیاتهای بین المللی مستقل نظارت بر انتخابات آزاد؛ هیاتهای بین المللی تک منظوره نظارت بر انتخابات آزاد؛ یا هیاتهای بین المللی هماهنگ نظارت بر انتخابات آزاد. در همه حالتها، سازمانهای تایید کننده متعهد میشوند با همکاری و تعاون، سهم همکاری هیاتهای نظارت بین المللی خود را ارتقا بخشند.

9 نظارت بین المللی بر انتخابات باید با رعایت احترام دولت میزبان انتخابات و رعایت حقوق بشر افراد آن جامعه کار خود را انجام دهد. هیاتهای نظارت بین المللی بر انتخابات باید به قوانین، مقامات ملی، طرفین شرکت کننده در انتخابات، کشور میزبان احترام بگذارند و در راستای احترام و ارتقای سطح حقوق بشر و اصول آزادی گام بردارند.

10 هیاتهای نظارت بین المللی بر انتخابات باید به دنبال همکاری با مقامات انتخاباتی کشور میزبان باشند و نباید در راستای مراحل مختلف انتخابات مانعی بوجود آورند.

11 تصمیمات اتخاذ شده توسط ارگانهای نظارت بر انتخابات، مبنی بر سازماندهی نظارت بر انتخابات یا بررسی این سازماندهی، لزوماً به معنی معتبر بودن آن انتخابات نیست. در صورتی که حضور نهادهای نظارتی القا کننده معتبر بودن یک انتخابات غیردموکراتیک شود، سازمانها باید از فرستادن این نهادها خودداری کنند و در صورت حضور این نهادها، باید به عموم اعلام شود که نظارت بر این انتخابات توسط این نهادها به معنی مشروعیت بخشی به انتخابات نیست.

12 در راستای اثربخش تر شدن فعالیتهای نهادهای نظارتی، چهارچوبهای اساسی باید رعایت شوند. بر همین اساس سازمانها باید تا زمانی که کشور میزبان انتخابات شرایط زیر را فراهم نکرده از ارسال نهاد نظارتی خودداری کنند: الف) ارسال دعوتنامه یا نشان دادن تمایل نسبت به پذیرفتن نهادهای نظارتی بین المللی و همکاری کافی با

آنها براي اجازه تحليل فرآيندهايي كه براي اجراي انتخابات آزاد لازمند.

ب) ضمانت دسترسي بي قيد و شرط نهاد نظارتي به تمامي مراحل انتخابات و تمامي فن آوري هاي استفاده شده در انتخابات از قبيل فن آوري هاي الكترونيك و فرآيندهاي صدور تاييدنامه هاي رای گيري الكترونيك و تكنولوژي هاي ديگر بدون نياز نهاد نظارتي به دخل و تصرف در مسائل محرمانه و توافق نامه هاي فاش نشده فن آوريهاي ديگر کشور ميزبان و پذيرفتن احتمال رد شدن اين فن آوريها توسط نهاد نظارتي.

ج) ضمانت دسترسي بي قيد و شرط نهاد نظارتي به افراد مسئول در انتخابات از جمله

(1) مقامات مسئول در تمامي سطوح و در صورت نياز

(2) اعضاي قوه مقننه و دولت و مقامات امنيتي كه عملکردشان ميتواند در اجراي انتخابات آزاد تاثيرگذار باشد.

(3) كليه احزاب سياسي، سازمانها و افرادي كه به دنبال رقابت در انتخابات هستند. (شامل كليه افراد تاييد يا رد صلاحيت شده و كساني كه از شركت در انتخابات انصراف داده اند) و كساني كه از شركت در انتخابات منع شده اند.

(4) پرسنل رسانه هاي خبري و

(5) تمامي افراد و سازمانهايي كه خواهان برگزاري انتخابات آزاد دموكراتيک در کشور هستند.

د) ضمانت آزادي جابجايي در تمام مقاطع کشور براي اعضاي نهاد نظارتي

ه) ضمانت آزادي نهاد نظارتي براي صدور گزارشها و يافته ها خود در رابطه با انتخابات بدون دخالت اظهارات و گزارشهاي عمومي.

و) ضمانت عدم دخالت هرگونه مقام دولتي، امنيتي يا انتخاباتي در انتخاب افراد ناظر مستقل يا ديگر اعضاي نهاد نظارت بين المللي يا اقدام به کم کردن تعداد اعضاي آن.

ز) ضمانت ارائه مجوز رسمي فعاليت، معتبر در کل کشور () براي فعاليت افراد منتخب نهاد نظارتي يا نمايندگان ديگر اين نهاد تا زمانی كه ماموريت به طور واضح تعريف شده باشد و الزامات معقول و غير تبعيض آميز مطابق بامجوز رسمي انجام نشود.

ح) ضمانت عدم دخالت هر گونه مقام دولتي، امنيتي يا انتخاباتي در فعاليتهاي ماموريت نهاد نظارتي و

ط) ضمانت عدم تهديد، ارباب يا اقدام تلافی جويانه از طرف مقامات دولتي عليه مردم يا کشورهايي در راستاي برگزاري انتخابات آزاد، نهاد نظارتي را کمک و ياري ميکنند يا اطلاعاتي به آنها ميدهند.

به عنوان یک پيش نياز براي سازماندهي ماموريت نظارت بر یک انتخابات آزاد، ممکن است سازمانهاي غير

دولتي يا بين دولتي بين المللي، درخواست بدهند ضمانت هاي فوق در يك توافقنامه مكتوب كه به توافق دولت و طرفين شركت كننده در انتخابات رسیده درج شود. نظارت بر انتخابات فعاليتي غير نظامي است، و سودمندی آن ممكن است در شرايطي كه ريسك خطر بالا وجود دارد يا امنيت ناظران تضمين نشود، زير سوال برود.

13) نهادهای بین المللی نظارت بر انتخابات، باید مجوز و مشروعیت حضور خود در انتخابات را از کلیه رقبای اصلی انتخابات اخذ کنند

14) رقبای سیاسی (احزاب، کاندیداها و افراد خواهان برگزاری رفراندوم) نسبت به حق خود مبنی بر برگزاری انتخابات و انتخاب شدن طی فرآیند انتخاباتی و مشارکت در سیستم اداره کشور اعلام علاقه کرده اند. به همین دلیل حق دارند که بر تمامی فرآیندهای مرتبط با انتخابات از جمله تکنولوژیهای بکار رفته در باجه های اخذ رای، سیستمهای شمارش آرا، نحوه جابجایی صندوقهای آرا نظارت کنند.

15) از جمله مسئولیتهای نهاد نظارت بین المللی بر عبارتند از:

الف) ارتباط مستمر و پویا با تمامی رقبای انتخاباتی شامل نمایندگان احزاب و کاندیداها که ممکن است اطلاعاتی در رابطه با یکپارچگی انتخابات داشته باشند.

ب) را مغتنم شمردن اطلاعات ارائه شده توسط آنها با رعایت اصول و ضوابط اصلی فرآیند

ج) تحلیل و تخمین منصفانه و عادلانه این اطلاعات و

د) باید به عنوان یک جنبه مهم نظارت بین المللی بر انتخابات شمرده شود. نهادهای نظارتی باید در پیشنهادها خود، که میتواند بصورت مكتوب یا ارائه شده در مراحل مختلف فرآیند انتخابات ارائه شده باشد، از حذف هرگونه محدودیت یا دخالتی که علیه فعالیتهای رقبای سیاسی اعمال میشود دفاع کنند

16) شهروندان حق شناخته شده بین المللی دارند که در مسائل عمومی و دولتی کشور خود دخالت داده شوند.

تحقق این حق میتواند از طریق نظارت سازمانهای غیر دولتی بر تمامی فرآیندهای مرتبط با انتخابات، شامل کارآمدی تکنولوژیهای بکار رفته در باجه های اخذ رای، مراکز شمارش آرا یا دیگر مراکز و جابجایی صندوقهای آرا و دیگر موارد مهم تاثیرگذار، تضمین گردد. نهادهای نظارتی باید، کارآمدی سازمانهای غیرحزبی داخلی را تحلیل کرده و عادلانه گزارش دهند. این نهادها باید از حق شهروندان مبنی بر نظارت غیر حزبی و عادلانه بر انتخابات خود دفاع کنند و در پیشنهاد های خود هرگونه محدودیت یا دخالت بی مورد در این زمینه را گزارش نمایند.

17) نهادهای نظارتی باید روابط حسنه با هیاتهای نظارتی غیر حزبی داخلی کشور میزبان برقرار کنند و با آنها همکاری کنند. نهادهای نظارتی باید اطلاعات واصله از این هیاتها را با توجه به اصل جریان انتخابات مغتنم و محترم بشمارند. به محض پایان محاسبات مستقل این هیاتها، این محاسبات میتواند به عنوان مکمل یافته های

نهادهای بین المللی نظارت بر انتخابات استفاده شود. این به معنی از بین رفتن استقلال نهادهای بین المللی نظارت بر انتخابات نیست. در همین راستا نهادهای بین المللی نظارت بر انتخابات باید قبل از ارائه هرگونه گزارشی، در جهت ارتباطی سازنده و مفید با این هیات ها تلاش کنند.

18) سازمانهای غیردولتی بین المللی و بین دولتی تایید کننده این اعلامیه، تصدیق میکنند که پیشرفتهای قابل ملاحظه ای در راستای وضع استانداردها و چهارچوبها و تعهد های در رابطه با اجرای انتخابات آزاد بدست آورده اند و متعهد میشوند که از دستاوردهای این پیشرفتهای، در جهت بهبود روند نظارتها، فضاوتها، و نتیجه گیریهای فرآیندهای انتخاباتی استفاده کرده و ملتزم میشوند نسبت به استفاده از روشها و چهارچوبهای نظارتی شفاف و بی پرده باشند.

19) سازمانهای غیردولتی بین المللی و بین دولتی تایید کننده این اعلامیه، تصدیق میکنند که روشهای معتبر متنوعی برای نظارت بر فرآیندهای انتخاباتی وجود دارند و متعهد میشوند یافته ها و دستاوردهای خود را در این روشها با یکدیگر به اشتراک گذاشته و در استفاده از این روشها با هم هماهنگ باشند. همچنین تصدیق میکنند هیاتهای نظارت بین المللی بر انتخابات، باید برای تعیین فرآیندهای انتخابات بطور مستقل و عادلانه در یک کشور، در اندازه های شایسته و بایسته ظاهر شوند و باید برای تصمیم گرفتن درست درباره همه خصوصیات فاکتورهای مهم انتخابات، در زمان های قبل، هنگام و بعد از برگزاری انتخابات، مدت زمان کافی وقت صرف کنند مگر آنکه این نظارت تنها بر بخش خاصی از فرآیندهای انتخابات متمرکز باشد. در ادامه تصدیق میکنند که لازم است بر نظارت بر انتخابات در روز برگزاری انتخابات، تاکید بیش از حد نکنند و نظارت را در متن برگزاری انتخابات انجام دهند.

20) سازمانهای غیردولتی بین المللی و بین دولتی تایید کننده این اعلامیه، تصدیق میکنند که هیاتهای نظارتی باید افراد با تواناییهای مختلف را از جناح ها و طرفین مختلف به بازی بگیرند و تمامیت مستقل و تثبیت شده یکپارچگی نظارت بر انتخابات را در سایه موارد زیر حفظ کنند : خبرگی در فرآیندهای انتخابات و چهارچوبهای وضع شده در بحث نظارت بر انتخابات؛ حقوق بین المللی بشر؛ قوانین نسبی انتخابات و شیوه های مدیریتی (شامل استفاده از رایانه و دیگر تکنولوژیهای انتخاباتی)؛ فرآیندهای نسبی سیاسی و ملاحظات خاص کشور میزبان؛ این سازمانها همچنین اهمیت تعادل در جنسیت شرکت کنندگان در انتخابات و تعادل جنسیتی و ملیتی مدیران هیاتهای نظارتی بین المللی بر انتخابات را متذکر میشوند.

21) سازمانهای غیردولتی بین المللی و بین دولتی تایید کننده این اعلامیه، متعهد میشوند که موارد زیر را رعایت نمایند :

الف) آشنا کردن همه شرکت کنندگان در فعالیتهای نظارت بین المللی بر انتخابات.

ب) ارائه قوانین مدون مرجع یا اسناد مشابه جهت توضیح اهداف هیات

ج) ارائه اطلاعات مرتبط با قوانین و مقررات ملی، کلیات محیط سیاسی، شامل موارد مرتبط با امنیت و رفاه ناظرین

د) آموزش موارد مزبوط به روشهای استفاده شده در فرآیندهای نظارت به کلیه اعضای هیات نظارت؛ و

ه) التزام کلیه اعضای هیات نظارت به قرائت و رعایت راهنمای اجرای نظارت بین المللی بر انتخابات، که ضمیمه این اعلامیه است. در صورتی که مواد اصلی این ضمیمه تغییر نکنند، میتوان اصلاحاتی را در راستای نیازهای هیات در آن بوجود آورد.

22) سازمانهای غیردولتی بین المللی و بین دولتی تایید کننده این اعلامیه، متعهد میشوند که تمامی تلاش خود را برای اجرای هر چه صحیح تر این اعلامیه و راهنمای اجرای ضمیمه آن، در جهت نظارت بین المللی بر انتخابات بکار گیرند. در صورتی که یکی از این سازمانها، لازم بدانند که باید از اجرای یکی از مفاد این اعلامیه یا راهنمای ضمیمه آن، در راستای هدایت مسیر نظارت به سمت خاصی، چشم پوشی کند، این سازمان باید در اطلاعیه های عمومی خود این مساله را اعلام نماید و خود را برای ارائه توضیحات احتمالی به دیگر سازمانهای تایید کننده اعلامیه آماده کند.

23) سازمانهای تایید کننده تصدیق میکنند که دولتها ناظرانی را جهت نظارت بر انتخابات در کشورهای دیگر، به آن کشور بفرستند، و آن کشورها هم برای نظارت انتخابات ناظران خود را به کشور دولتهای اول بفرستند. سازمانهای تایید کننده، ناظران تک منظوره در این ارتباط را میپذیرند.

24) این اعلامیه و راهنمای اجرایی ضمیمه آن، جهت نظارت بین المللی بر انتخابات، جزو اسناد تخصصی محسوب میشوند که نیاز به اجرا توسط نهادهای سیاسی سازمانهای تایید کننده (مانند مجامع، شوراها و یا هیات مدیره) ندارد ولی چنین اقداماتی پذیرفتنی است. امکان تایید این اطلاعیه و روش اجرای همراهش، توسط سازمانهای غیر دولتی و یا بین دولتی دیگر همچنان فراهم است. تاییدیه ها باید توسط معاونت انتخاباتی سازمان ملل ثبت شوند.

راهنمای اجرای نظارت بین المللی بر انتخابات

نظارت بین المللی بر انتخابات امری پذیرفته شده در سطح جهانی است که توسط سازمانهای غیر دولتی بین المللی و یا بین دولتی اداره میشود تا ارزیابی بیطرفانه و دقیق از ماهیت فرآیندهای انتخاباتی در کشور میزبان انتخابات و در راستای منافع مردم آن کشور و منافع جامعه بین المللی ارائه دهد و به همین دلیل، بیشتر حول محور یکپارچه سازی نظارت بین المللی بر انتخابات و هماهنگ کردن هیات های مامور در این امر میچرخد. ناظران بلند مدت و کوتاه مدت، اعضای هیاتهای ارزیابی، تیمهای تخصصی نظارت و رهبران آنها، باید به این راهنمای اجرا پایبند و متعهد باشند.

احترام به حق حاکمیت و حقوق بین المللی بشر

انتخابات دموکراتیک واقعی، بیان کننده حاکمیت مشروع واقعی است و از حقوق اولیه شهروندان یک کشور محسوب میشوند. انتخابات آزاد تجلی آزاد اراده ای است که اساس مشروعیت قانونی یک حکومت را شکل میدهد. حق رای شهروندان و انتخاب شدن برای دوره ای خاص توسط انتخابات آزاد، جزو حقوق شناخته شده بشر است که توسط آن اصول آزادی و حقوق اولیه خود را بکار میگیرند. ناظران بین المللی باید حاکمیت کشور میزبان و حقوق بشر مردم آن کشور و حق آزادی آنان را محترم بشمارند.

احترام به قوانین کشور میزبان و اختیارات مسئولین انتخاباتی

ناظران باید قوانین حاکم بر کشور میزبان و اختیارات مسئولین فرآیند انتخابات را محترم بشمارند. ناظران باید از کلیه دستورالعملهای قانونی دولت، مقامات امنیتی و مسئولین انتخاباتی کشور میزبان پیروی کنند. همچنین ناظران باید با مسئولین انتخابات و دیگر مسئولین داخلی برخورد محترمانه داشته باشند. ناظران باید دقت کنند تا قوانین داخلی، مقررات یا رفتار مسئولین انتخاباتی داخلی، مانع از اجرای صحیح انتخابات که توسط قوانین و اسناد بین المللی وضع شده است نشود.

حفظ یکپارچگی فرآیند نظارت بین المللی بر انتخابات

ناظران باید برای حفظ یکپارچگی و محافظت از فرآیند نظارت بین المللی بر انتخابات تلاش کنند. این مساله شامل پیروی از این راهنمای اجرا، دستورالعملهای مکتوب (مانند مقررات مرجع و دستورات)، و کلیه دستورات شفاهی از طرف رهبران هیات نظارت میشود. ناظران باید؛ در تمام جلسات آموزشی و پرسش و پاسخ هیات نظارت شرکت کنند؛ با قوانین و مقررات انتخابات و قوانین مرتبط دیگر هیات نظارت آشنا باشند؛ روشهای اجرایی هیات نظارت را با دقت و وفاداری اجرا کنند. ناظران موظفند هرگونه کمکاری و تضاد در رفتار ناظران دیگر را به رهبران هیات نظارت گزارش کنند.

حفظ موکد بی طرفی در تمام زمانها

ناظران باید اصل بی طرفی را در همه زمانها (حتی زمان فراغت در کشور میزبان)، و در کلیه شرایط رعایت کنند. آنها باید از هرگونه اظهار نظر یا برخورد متعصبانه یا سلیقه ای، در ارتباطات خود با مسئولین، احزاب سیاسی، کاندیدها، مسائل مرتبط با همه پرسشی، و یا در زمینه موارد متناقض فرآیند انتخابات حذر کنند. همچنین ناظران باید از هرگونه فعالیتی که ممکن است از آن به نفع یکی از رقبای سیاسی در کشور میزبان برداشت شود (مانند پوشیدن یا نمایش نمادهای احزاب، استفاده از رنگها، بنر های تبلیغاتی یا قبول هدیه از طرف هر یک از آنها) خودداری کنند.

عدم ایجاد مانع در فرآیند انتخابات

ناظران نباید در هیچ کدام از مراحل انتخابات، شامل مراحل و مقدمات قبل از انتخابات، اخذ آرا، شمارش و جدول بندی نتایج و یا فرآیندهای که نتایجشان پس از انتخابات مشخص میشود، ایجاد مانع یا مشکل کنند. ناظران میتوانند تقلب، بی نظمی، یا مشکلات خاص را در صورتی که مغایر با قانون نباشد، به صورتی که مسدود کننده روند انتخابات نباشد به اطلاع مسئولین انتخابات برسانند. ناظران میتوانند تا جایی که روند انتخابات دستخوش مشکلات نشود، از مسئولین انتخابات یا نمایندگان

احزاب سياسي و ديگر ناظران حاضر در مراکز اخذ رای سوال بپرسند، و ميتوانند در رابطه با فعاليتهاي خود به آنها پاسخ دهند. در هنگام پاسخ گويي به سوالات، ناظران نبايد به دنبال جهت دادن به روند انتخابات باشند. ناظران ميتوانند از رای دهندگان سوال بپرسند يا به سوالات آنها پاسخ دهند ولي اجازه سوال در مورد کانديدايي که رای دهنده به وي رای داده را ندارند.

ارائه مدرک شناسايي معتبر

ناظران بايد در همه زمانها مدرک شناسايي تهيه شده توسط هيأت نظارت را نمايش دهند. همچنين نمايش مدرک شناسايي تعيين شده توسط مقامات مسئول داخلي نيز لازم است. ناظران بايد اين مدارک را به مقامات انتخاباتي و در صورت نياز ديگر مسئولين داخلي ارائه دهند.

حفظ دقت نظارتها و ارائه نتايج حرفه اي

ناظران بايد در راستاي نظارت دقيق و بي کم و کاست تمام تلاش خود را بکار گيرند. ناظران بايد فراگير باشند، موارد منفي و مثبت را عادلانه مطرح کنند، مسائل کلي و جزئي را تشخيص دهند و الگوهاي تاثيرگذار بر روند درست انتخابات را شناسايي کنند. قضاوتهاي ناظران بايد بر اساس عالي ترين سطح دقت و عدالت در تحليل اطلاعات باشد و عوامل ذهني را از شواهد عيني تشخيص دهند. ناظران بايد همه نتيجه گيرهاي خود را بر اساس مدارک واقعي و قابل پيگيري و اثبات انجام دهند و از هر گونه نتيجه گيري قبل از موعد مقرر پرهيز نمايند. ناظران همچنين بايد سوابق مستند محل نظارت، نظارتهاي انجام شده و ديگر اطلاعات مرتبط که هيأت نظارت ملزم نموده را تهيه و نگهداري کنند و به هيأت ارائه دهند.

خودداري از اظهار نظر عمومي يا رسانه اي قبل از اعلام هيأت نظارت

ناظران بايد از هرگونه اظهار نظر به عموم و يا رسانه ها در رابطه با روند نظارت و نتيجه گيرها قبل از ارائه بيانیه توسط هيأت نظارت خودداري کنند. مگر آنکه در موارد خاص توسط رهبران هيأت دستورالعملي خلاف اين امر گرفته باشند. ناظران ميتوانند در رابطه با ماهيت هيأت نظارت، فعاليتهاي آن و ديگر که توسط هيأت نظارت مناسب تشخيص داده شده شرح دهند و بايد رسانه و يا اشخاص علاقه مند را به کساني که هيأت تعيين کرده ارجاع دهند.

همکاري با ديگر ناظران انتخاباتي

ناظران بايد نسبت به حضور ديگر هيأتهاي نظارتي داخلي يا بين المللي مطلع باشند و طبق دستورات رهبر هيأت نظارت با آنها همکاري نمايند.

حفظ رفتار شخصي مناسب

ناظران بايد در جهت حفظ رفتار شخصي مناسب تلاش کنند و به ديگران احترام بگذارند. حساسيت خود را در رابطه با آداب و رسوم و مسائل فرهنگي کشور ميزبان نشان دهند. در مراودات روزمره تشخيص هاي سالم و درست بدهند و عالي ترين سطوح رفتار حرفه اي را در تمام اوقات (حتي اوقات فراغت) الگوي خود قرار دهند.

تخطي از اين روش اجرا

در صورت ترديد در تخطي از اين روش اجرا، هيأت نظارت بر انتخابات بايد در رابطه با آن تخطي تحقيقاتي و استعلام کند. اگر تخلف حادي صورت گرفته باشد، هيأت ميتواند ناظر خاطي را از جريان نظارت بر انتخابات اخراج کند. تصميم گيري در رابطه با چنين مسائلي تنها در اختيار رهبر هيأت نظارت قرار دارد.

تعهد به اجراي اين روش اجرا

هر فردي که در اين هيأت نظارت بر انتخابات شرکت ميکند، بايد مفاد اين اعلاميه و روش اجراي آن را مطالعه کرده و بايد تعهد نامه اي مبني بر رعايت اين مفاد امضا کند.

تعهد التزام به روش اجرای نظارت بین المللی بر انتخابات

روش اجرای نظارت بین المللی بر انتخابات که توسط هیات نظارت بین المللی بر انتخابات به من ارائه شده است را مطالعه کرده ام و متوجه شده ام، بدینوسیله تعهد خود را نسبت به پیروی از روش اجرا اعلام میکنم و تایید مینمایم تمامی فعالیتهای من به عنوان یک ناظر بین المللی انتخابات، همسو و هماهنگ با مفاد این روش اجرا خواهد بود. هیچ گونه تضاد منافع در مسائل سیاسی، اقتصادی، یا دیگر موارد که در تضاد با مفاد روش اجرا باشد یا در تواناییهای من به عنوان ناظر انتخاباتی عادل و بی طرف تاثیرگذار باشد وجود ندارد.

در تمام شرایط موقداً بی طرفی سیاسی را اجرا خواهم کرد. قضاوتهای من بر اساس عالی ترین سطح دقت و عدالت در تحلیل اطلاعات خواهد بود و عوامل ذهنی را از شواهد عینی تشخیص خواهم داد. همه نتیجه گیریهای من بر اساس مدارک واقعی و قابل پیگیری و اثبات انجام خواهد شد.

در روند انتخابات ایجاد مانع نخواهم کرد. به قوانین ملی و اختیارات مسئولین انتخابات کشور میزبان احترام خواهم گذاشت و در مراودات خود با مسئولین انتخاباتی و دیگر مقامات رسمی رفتار محترمانه نشان خواهم داد. در جهت حفظ رفتار شخصی مناسب تلاش خواهم کرد و به دیگران احترام خواهم گذاشت. حساسیت خود را در رابطه با آداب و رسوم و مسائل فرهنگی کشور میزبان نشان خواهم داد. در مراودات روزمره تشخیص های سالم و درست خواهم داد و عالی ترین سطوح رفتار حرفه ای را در تمام اوقات (حتی اوقات فراغت) الگویی خود قرار خواهم داد.

برای حفظ یکپارچگی و محافظت از فرآیند نظارت بین المللی بر انتخابات تلاش خواهم کرد. در تمام جلسات آموزشی و پرسش و پاسخ هیات نظارت شرکت خواهم کرد و در آماده کردن بیانیه ها و گزارشهایم همکاری خواهم نمود. از هرگونه اظهار نظر به عموم و یا رسانه ها در رابطه با روند نظارت و نتیجه گیریها قبل از ارائه بیانیه توسط هیات نظارت خودداری خواهم کرد. مگر آنکه در موارد خاص توسط رهبران هیات دستورالعملی خلاف این امر گرفته باشم.

-----امضا

-----نام

-----تاریخ

تقدیر و تشکر

اعلامیه اصول بین المللی نظارت بر انتخابات و روش اجرای نظارت بین المللی بر انتخابات طی تلاش چند ساله و با همکاری بیش از 20 سازمان بین دولتی یا غیر دولتی بین المللی که به نظارت انتخابات در دنیا اهمیت میدهند آماده شده است. روند این کار بطور غیر رسمی در سال 2001 و با پیشقدمی موسسه آزادیهای ملی در امور بین الملل (NDI) و بخش معاونت انتخاباتی سازمان ملل (UNEAD) آغاز شد که شامل جلسه اولیه در سازمان ملل نیویورک و یک جلسه در واشنگتن با همکاری OAS و NDI میشد.

بر همین اساس، سازمان UNEAD، مرکز کارتر، و NDI یک دبیرخانه مشترک راه اندازی کردند و در اکتبر 2003 فاز رسمی کار را طی یک جلسه به میزبانی مرکز کارتر در آتلانتا آغاز کردند. این روند با جلسه دیگری در بوکسل در سپتامبر 2004 و به میزبانی کمیسیون اروپا ادامه یافت. در ادامه، بین سازمانهای شرکت کننده جلسات مشاوره ای مستمر شکل گرفت که ماحصل آن اجماع بر سر سندی بود که برای تاییدهای سازمانی در ژوئیه 2005 آماده شده بود.

این دبیرخانه، متشکل از کارینا پرلی و سن دون از UNEAD، دیوید کرول و دیوید پوتی و ایوری دیویس رابرتس از مرکز کارتر، و پاتریک مرلو و لیندا پترسون از NDI بود. این اعضای دبیرخانه، به کمک آقای مرلو، در سمت مدیر پیش نویسی سند، اسناد را بر اساس اسناد آماده شده توسط سازمانهای مرتبط با میحث نظارت بر انتخابات، آماده کردند. در همین میان، دبیرخانه توضیح و تفسیرهایی حیاتی ای از بسیاری از سازمانهای شرکت کننده دریافت کرد.

این فرآیند، توسط کمکهای مالی از طرف سازمان ملل، آژانس توسعه بین الملل ایالات متحده (USAID)، کمیسیون اروپا، جمهوری آلمان و بنیاد استار و همچنین برخی همکاران فردی حمایت شده است.